

PLAN
POMOCY OSOBOM BEZDOMNYM
W OKRESIE JESIENNO – ZIMOWYM W TORUNIU

(1 października 2022 - 31 marca 2023)

zgodność ze „Strategią rozwiązywania problemów społecznych dla miasta Torunia na lata 2021-2027” jako jeden z kierunków działania operacyjnego 2.3 „*Zmniejszenie poziomu i skutków bezdomności*”

Toruń
wrzesień 2022 rok

WPROWADZENIE

W ustawie o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (tj. Dz.U. z 2021 r., poz. 2268 z późn. zm.) legislator posłużył się następującą definicją bezdomności:

„osoba bezdomna – osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowana na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania”.

„Plan pomocy osobom bezdomnym w okresie jesienno – zimowym w Toruniu w okresie od 1 października 2022 roku do 31 marca 2023 roku” powstał w oparciu o doświadczenia w realizacji programów zabezpieczenia osób bezdomnych w okresie jesienno - zimowym oraz wieloletniej pracy z osobami bezdomnymi.

Pomoc w ramach „Planu pomocy osobom bezdomnym (...)” jest kontynuowana na zasadach współpracy i współdziałania ze służbami miejskimi i instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi zajmującymi się wspieraniem osób bezdomnych w Toruniu.

„Plan pomocy osobom bezdomnym (...)” stanowi dokument wewnętrzny, w oparciu o który będą wykonywane działania we wskazanym okresie przez różne współdziałające ze sobą podmioty, jest on częścią realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Torunia na lata 2021 - 2027” Cel strategiczny nr 2: *Zwiększony poziom zaspokojenia najważniejszych potrzeb życiowych osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym*, Cel operacyjny 3: *Zmniejszenie poziomu i skutków bezdomności*

Okres jesienno-zimowy jest szczególnie trudny dla osób bezdomnych, konieczne jest podjęcie wspólnych przygotowań, aby osobom bezdomnym przebywającym na terenie Torunia mogła być udzielona pomoc głównie w postaci: schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania.

I. ANALIZA STANU OBECNEGO

Bezdomność uznaje się aktualnie za jedno z najgroźniejszych zjawisk patologii społecznej, jako tragedię osób i rodzin, których dotyczy. Zjawisko bezdomności niesie ze sobą nieodwracalne skutki społeczne, zagraża spokojowi jest załącznikiem patologii społecznych. Ilość osób bezdomnych w Toruniu nie jest stała. Zmienia się w zależności od pory roku, sytuacji materialno-bytowej, ofert zatrudnienia na rynku pracy, ilości osób opuszczających zakłady karne. W 2021 roku na terenie Torunia przebywało około 345 bezdomnych. Są to przypadki zdiagnozowane przez pracowników socjalnych i służby miejskie.

Analizując doświadczenia z lat ubiegłych najważniejszym zadaniem jest zabezpieczenie wystarczającej ilości miejsc schronienia dla osób bezdomnych w dniach znaczących spadków temperatury. Szczegółowa symulacja pod kątem ilości osób bezdomnych przebywających w Miejskim Schronisku dla Bezdomnych Mężczyzn w Toruniu, korzystających ze wsparcia w postaci miejsca schronienia dla kobiet i kobiet z dziećmi przy Ośrodku Interwencji Kryzysowej MOPR w Toruniu oraz w Stowarzyszeniu Monar - Schronisko dla Osób Bezdomnych MARKOT w Toruniu w kolejnych miesiącach realizacji planu ubiegłorocznego pozwala na dokonanie przewidywanego napływu osób bezdomnych.

W Toruniu zadania z zakresu pomocy społecznej na rzecz osób bezdomnych, na podstawie ustawy o pomocy społecznej – realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Toruniu we współpracy z jednostkami organizacyjnymi gminy, z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi. Należy podkreślić szczególną rolę Straży Miejskiej i Policji, którzy w tym okresie są niezwykle ważnymi partnerami w realizacji programu.

Główną przyczyną, dla której bezdomni najczęściej odmawiają przyjęcia pomocy instytucjonalnej, jest nadużywanie przez nich alkoholu. Bardzo często są to osoby wykazujące duży stopień degradacji psychicznej i społecznej. Niektórzy z nich kategorycznie odmawiają leczenia.

W ramach realizacji programu zabezpieczenia osób bezdomnych w okresie jesienno-zimowym przyjęto zasadę, iż pomocą placówki zostają objęte wszystkie osoby bezdomne zainteresowane pomocą. Należy w tym miejscu zaznaczyć, iż nikt nie ma wpływu na decyzje osób bezdomnych, które świadomie, odmawiają pomocy.

W okresie realizacji „Planu pomocy osobom bezdomnym (...)” stale monitorowane są środowiska osób i rodzin zamieszkujących na działkach i w innych obiektach m.in. przeznaczonych do rozbiórki.

II. FORMY POMOCY UDZIELANE OSOBOM BEZDOMNYM

1. Pomoc instytucjonalna

Tabela: Osoby bezdomne korzystające z pomocy instytucjonalnej w latach 2017-2021

Rok	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba osób	479	470	420	390	332

2. Pomoc finansowa i w naturze

Tabela: Osoby bezdomne objęte różnymi formami pomocy w latach 2017-2021

Rok	2017	2018	2019	2020	2021
Zasilki stałe	97	96	94	87	86
Zasilki okresowe	242	223	218	204	217
Zasilki celowe	118	98	115	127	119
Bony obiadowe	139	104	97	70	70
Odzież w naturze	129	155	171	121	114
Bony akcja zima*	32	48	48	83	25

**uwaga: dodatkowa pomoc charytatywna w formie bonów obiadowych finansowana była ze środków Toruńskiego Towarzystwa im. Św. Brata Alberta w Toruniu do końca marca 2021.*

Pomoc osobom bezdomnym realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Toruniu. Podstawą do wydania decyzji administracyjnej w sprawie objęcia pomocą w formie bezpłatnych bonów obiadowych, będzie w każdym przypadku, rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadzony przez pracownika socjalnego MOPR.

III. PLAN POMOCY OSOBOM BEZDOMNYM 2022 – 2023

Działalność schroniska i noclegowni w ramach Miejskiego Schroniska dla Bezdomnych Mężczyzn w Toruniu oraz miejsc schronienia dla kobiet i kobiet z dziećmi w ramach Ośrodka Interwencji Kryzysowej przy jednoczesnym funkcjonowaniu dotychczas działających podmiotów w pełni zaspokaja potrzeby Gminy Miasta Toruń w zakresie pomocy instytucjonalnej dla osób bezdomnych. Ponadto placówki prowadzą szereg działań mających na celu aktywizację społeczną i zawodową osób bezdomnych, pomoc prawną, socjalną, psychologiczną i terapeutyczną

Wrzesień 2022 rok:

- ***rozeznanie potrzeb i pomoc w środowisku:***
 - od września pracownicy socjalni MOPR w poszczególnych rejonach pracy prowadzą rozeznanie sytuacji:
 - osób starszych i niepełnosprawnych samotnie zamieszkujących pod kątem możliwości samodzielnego zabezpieczenia własnych potrzeb, w tym posiadania stosownej odzieży i opału na zimę,
 - osób i rodzin zamieszkujących w altanach, na działkach ogrodniczych i w prowizorycznych pomieszczeniach lub w budynkach przeznaczonych do rozbiórki w zakresie zabezpieczenia w odzież i opał;
- ***konsultacja z partnerami oraz ustalenia w ramach „Planu pomocy osobom bezdomnym w okresie jesienno-zimowym 2022-2023”:***

w ramach przygotowań zorganizowano spotkanie z przedstawicielami służb miejskich i instytucji oraz organizacji pozarządowych zajmujących się organizacją pomocy osobom bezdomnym:

- Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, Urzędu Miasta Torunia: Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej i Wydziału Ochrony Ludności, Policji, Straży Miejskiej, Miejskiego Schroniska dla Bezdomnych Mężczyzn, Stowarzyszenia MONAR - Schronisko dla Osób Bezdomnych MARKOT w Toruniu, Toruńskiego Centrum „Caritas” oraz Centrum Pielęgnacji „Caritas”, Polskiego Czerwonego Krzyża – Zarząd Rejonowy w Toruniu i Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej – Zarząd Rejonowy w Toruniu,
- efektem spotkania było przyjęcie „Planu Pomocy Osobom Bezdomnym w Toruniu w okresie jesienno – zimowym 2022 - 2023”, w tym dokonanie ustaleń organizacyjnych, obszarów współdziałania oraz miejsc schronienia a także rezerwacji dodatkowych miejsc w przypadku trudnych warunków atmosferycznych.

Październik – grudzień 2022 rok / styczeń – marzec 2023 rok:

- ***monitorowanie miejsc przebywania osób bezdomnych:***

pracownicy socjalni ze Strażą Miejską oraz Policją, będą wspólnie monitorować miejsca przebywania osób bezdomnych, którzy nie chcą skorzystać z pomocy instytucjonalnej:

- wyjazdy monitorujące w miejsca pobytu osób bezdomnych w okresie jesienno – zimowym planowane są co najmniej 1 raz w miesiącu, w późnych godzinach wieczornych (jak wynika z doświadczenia umożliwia to zastanie osób bezdomnych w potencjalnych miejscach pobytu),

- Straż Miejska i Policja będzie przekazywać bieżące informacje do Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie o ustalonych i rozpoznanych nowych miejscach pobytu osób bezdomnych,

- w okresie intensywnych mrozów monitorowanie będzie wzmożone w zależności od potrzeb,

- w przypadku odmowy przez osobę bezdomną skorzystania z pomocy w postaci schronienia osoba bezdomna będzie zobowiązana do złożenia pisemnego oświadczenia o rezygnacji z oferowanej pomocy;

- ***monitorowanie miejsc schronienia:***

drogą elektroniczną Miejskie Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn, będzie przekazywało bieżącą, zbiorczą informację do: Zastępcy Prezydenta Miasta Torunia, Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie oraz Urzędu Miasta Torunia – Wydziału Ochrony Ludności i Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej a także do Policji i do Straży Miejskiej:

- o stanie zabezpieczenia miejsc schronienia dla osób bezdomnych,
- o ewentualnych zagrożeniach;

- ***prowadzenie akcji informacyjnej:***

zamieszczenie „Planu pomocy osobom bezdomnym (...)” zawierającego aktualne adresy i telefony kontaktowe na stronie internetowej Urzędu Miasta Torunia:

- dystrybucja ulotki informacyjnej, wśród osób bezdomnych oraz w miejscach użyteczności publicznej,

- współpraca z mediami,

- przekazanie planu pomocy osobom bezdomnym i ulotki instytucjom i organizacjom pozarządowym, celem wykorzystania oraz rozpropagowania;

- ***nadzór i koordynacja realizacji:***

nad realizacją całości „Planu pomocy osobom bezdomnym (...)” nadzór i koordynowanie obejmuje Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Toruniu, Zespół ds. bezdomności.

- głównym realizatorem pomocy dla bezdomnych mężczyzn – jest Miejskie Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn z uwagi na możliwość udzielania pomocy przez 24 h,

- głównym realizatorem pomocy dla kobiet w kryzysie bezdomności i kobiet z dziećmi w wyniku utraty „Dachu nad głową” jest Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Specjalistycznego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie.

IV. ZABEZPIECZENIE MIEJSC NOCLEGOWYCH DLA OSÓB BEZDOMNYCH

Schronienie - udziela się w noclegowniach, domach dla bezdomnych i innych miejscach, na terenie Torunia w następujących placówkach:

Wykaz zabezpieczonych miejsc schronienia w okresie jesienno - zimowym 2022/2023

I.p.	Nazwa placówki	Statutowa ilość miejsc noclegowych	Ilość miejsc noclegowych Rezerwowych oraz miejsc izolacyjnych	Łączna docelowa ilość miejsc Noclegowych
1.	Miejskie Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn, <u>Schronisko</u> ul. M. Skłodowskiej- Curie 82-84 tel. (56) 623-33-36	66	w tym: 1 miejsce izolacyjne	66
2.	Miejskie Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn, <u>Noclegownia</u> ul. M. Skłodowskiej- Curie 82-84 tel. (56) 623-28-54	50	40 w tym 8 miejsc izolacyjnych dla nowych osób	90
3.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej MOPR ul. M. Skłodowskiej - Curie 80F tel. (56) 477-00-91 (56) 477-00-92	24 dla kobiet i kobiet z dziećmi	w tym: 2 miejsca izolacyjne dla nowych osób	24 dla kobiet i kobiet z dziećmi
4.	Stowarzyszenie Monar - Schronisko dla Osób Bezdomnych MARKOT w Toruniu ul. Dybowska 1 tel. (56) 651-35-96	38 5 miejsc dla kobiet 33 miejsca dla mężczyzn	0	38
	RAZEM:	178	40	218

V. ZABEZPIECZENIE W ŻYWNOŚĆ, ODZIEŻ ORAZ INNE FORMY POMOCY

Gorący posiłek - posiłki wydawane będą na podstawie decyzji administracyjnych MOPR w Toruniu

I.p.	Miejsce wydawania posiłku	Zasady świadczonej pomocy	Okres działalności
1.	Miejskie Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn w Toruniu	Pomoc wydawana na podstawie decyzji administracyjnej. Pomoc w formie bonów obiadowych.	Działalność całoroczna dla mieszkańców noclegowni oraz osób bezdomnych spoza placówek.
2.	T.C „Caritas” Szosa Bydgoska 1 tel. (56) 56-654- 05- 43.	Wydawanie posiłków charytatywnie dla osób bezdomnych w godz. 13:00 – 15:00	Działalność całoroczna dla osób bezdomnych

Niezbędne ubranie - następuje przez dostarczenie osobie potrzebującej bielizny, odzieży i obuwia odpowiedniego do jej indywidualnych potrzeb oraz pory roku.

Na podstawie uzgodnień pomoc charytatywna w postaci wydawania odzieży realizowana będzie przez:

- Centrum Pielęgnacji „Caritas” ul. Wyszyńskiego 7/9, tel. 56-659–03–97,
- Oddział Rejonowy Polski Czerwony Krzyż, ul. Jęczmienna 10, tel. 56 622 21 19
- Osobom bezdomnym będzie przyznawana pomoc finansowa na zakup niezbędnej odzieży - na podstawie decyzji administracyjnej wydanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Toruniu zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

Pomoc w formie leków i materiałów opatrunkowych - zasiłki celowe na zakup leków na podstawie decyzji administracyjnej MOPR. Osoba bezdomna przedstawi pracownikowi socjalnemu recepty i zaświadczenie lekarskie o konieczności ich stosowania.

Pomoc na zakup biletu – zasiłek celowy, umożliwiający osobie bezdomnej np. spoza Torunia - przejazd środkiem komunikacji PKP lub PKS do swojego miejsca zamieszkania lub pobytu.

Sprawienie pogrzebu - organizacją oraz finansowaniem zajmuje się Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Toruniu.

Pomoc higieniczna – łazienia – Toruńskie Centrum „Caritas” ul. Szosa Bydgoska 1 umożliwia korzystanie bezdomnym z łazieni, środków czystości, odzieży, konsultacji pielęgniarskiej: wtorki i piątki godz. 10.00 – 14.00.

Wsparcie osób bezdomnych, które odmawiają skorzystania z pomocy instytucjonalnej:

- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Toruniu i Miejskie Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn w Toruniu kontynuować będą pracę socjalną w miejscach pobytu osób bezdomnych,
- osoby bezdomne będą informowane o możliwościach skorzystania z pomocy w formie wyżywienia, odzieży, obuwia, pomocy w naturze,

- w przypadku odmowy skorzystania z pomocy instytucjonalnej osoby będą otrzymywały pomoc w formie wyżywienia, odzieży, obuwia, pomocy w naturze,
- w przypadku odmowy przez osobę bezdomną skorzystania z pomocy w postaci schronienia osoba bezdomna będzie zobowiązana do złożenia pisemnego oświadczenia o rezygnacji z oferowanej pomocy.

Prowadzenie systematycznej pracy socjalnej z bezdomnymi, poradnictwo oraz współpraca z instytucjami i organizacjami zajmującymi się bezdomnością

Oczekiwane efekty:

- objęcie pomocą instytucjonalną osób bezdomnych zainteresowanych tą formą wsparcia,
- uwrażliwienie na potrzeby drugiego człowieka społeczności lokalnej oraz propagowanie informacji na temat możliwości udzielenia pomocy osobom bezdomnym w okresie jesienno - zimowym,
- podniesienie świadomości w zakresie potrzeb osób bezdomnych,
- wyegzekwowanie uprawnień do opieki zdrowotnej oraz ubezpieczenia społecznego,
- pomoc w usamodzielnieniu i lepsze wykorzystanie partnerstwa organizacji pozarządowych.

VI. REALIZATORZY

1. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Toruniu,

ul. Słowackiego 118 A,

tel. 56-650-85-65

czynny: poniedziałek, środa, czwartek, od 7.30 – 15.30

wtorek od 7.30 – 16.00

piątek od 7.30 – 15.00

- **Zespół Realizacji Świadczeń Społecznych i Bezdomności**

ul. Słowackiego 114,

tel. 56-650-85-565, wew. 118

- pracownik socjalny ds. osób bezdomnych mający swoją siedzibę w budynku noclegowni dla bezdomnych mężczyzn przy ul. M. Skłodowskiej – Curie 82-84, Piotr Romanowski tel. kom. 517-583-507,

- **Ośrodek Interwencji Kryzysowej MOPR**

ul. M. Skłodowskiej - Curie 80F

CAŁODOBOWO

tel. 56-477-00-91, tel. 56-477-00-92;

bezpłatna pomoc specjalistów; porady prawne, poradnictwo psychologiczne, sesje i spotkania terapeutyczne, terapia uzależnień, pomoc pracownika socjalnego i specjalisty pracy socjalnej.

- **TELEFON ZAUFANIA 56-622-00-00**

poniedziałek - piątek w godz. 19.00 – 21.00; pomoc dla ofiar przemocy i osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej szukających wsparcia pragnących pozostać anonimowymi.

2. Miejskie Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn - CAŁODOBOWO

ul. Skłodowskiej – Curie 82-84,
Schronisko: tel. (56) 623 33 36,
Noclegownia: tel. (56) 623 28 54.

3. Centrum Pielęgnacji „Caritas” –

ul. Wyszyńskiego 7/9, tel. 56 659 03 97.
czynne od poniedziałku do piątku w godz. 8:00 do 18:00,
- czysta odzież, pomoc higieniczna,

4. Toruńskie Centrum „Caritas”

ul. Szosa Bydgoska 1a, tel. 56 654 05 43.
czynne od poniedziałku do piątku w godz. 7:00 – 15:00,
posiłki wydawane w godzinach 13:00 – 15:00
opieka sanitarno-pielęgniarska w godz. 8:00 – 10:00
dostępna łazienka dla osób bezdomnych w godz. 10:00 – 14:00.

5. Stowarzyszenie Monar - Schronisko dla Osób Bezdomnych MARKOT w Toruniu

ul. Dybowska 1,
tel. 56 651 35 96,
przyjęcia do godziny 18.00 po uzgodnieniu z kierownikiem placówki tel. 501 738 193; pobyt
i obsługa całą dobę.

6. Oddział Rejonowy Polski Czerwony Krzyż

ul. Jęczmienna 10
tel. 56 622 21 19
żywność, odzież od poniedziałku do piątku w godz. 8.00 – 15.00.

VII. PARTNERZY

1. Straż Miejska,

ul. Grudziądzka 157,
tel. 56 622 58 77 w godz. 6.00 – 22.00
Całodobowy, bezpłatny numer: 986.

2. Komenda Miejska Policji,

ul. Grudziądzka 17,
Całodobowy, bezpłatny numer: 997 i 112
tel. 47-754-28-11,
tel. 47-754-23-80,
tel. 47-754-23-81(dyżurny)

• **Komisariat Policji „Toruń Śródmieście”,**

ul. PCK 2,
tel. 47-754-24-30,
tel. 47-754-24-52,
tel. 47-754-23-52.

- **Komisariat Policji „Toruń Podgórz”,**
ul. Poznańska 127/129,
tel. 47-754-24-70.
- **Komisariat Policji „Toruń Rubinkowo”,**
ul. Dziewulskiego 1,
tel. 47-754-25-70 47-754-25-7

3. Urząd Miasta Torunia Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej,
ul. Fałata 39,
tel. 56 611 84 54.

4. Urząd Miasta Torunia Wydział Ochrony Ludności,
ul. Legionów 70/76,
tel. 56 611 93 00
tel. 56 611 93 10 Dyżurny (TCZK) Toruńskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego.

5. Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia,
ul. Szosa Bydgoska 1,
tel. 56 622 89 08.